

Dosarul nr.2rac-299/21

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : R. Berdilo)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

15 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului împotriva Întreprinderii de Stat Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” cu privire la încasarea dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021, prin care s-a respins apelul declarat de Societatea pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2020

c o n s t a t ă :

La 26 octombrie 2011, SA „Termocom” în procedura falimentului s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Cercul din Chișinău” solicitând încasarea 258462,23 lei cu titlu de dobânzii de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat că, în temeiul contractului pentru folosirea energiei termice în apă fierbinte nr.418 din 01 martie 2004, încheiat între SA „Termocom” și ÎS „Cercul din Chișinău”, reorganizat ulterior în SA „Cercul din Chișinău”, ultimul și-a asumat obligația de a achita lunar plata pentru utilizarea energiei termice furnizate de către SA „Termocom” la obiectele sale. Plata pentru energia termică furnizată se efectuează lunar în lei, prin transfer bancar pe contul de decontare a furnizorului și se consideră efectuată la data încasării sumelor bănești pe contul de decontare al furnizorului.

Reclamantul a invocat că, furnizorul a respectat integral obligațiile contractuale, însă nerespectarea de către consumator a obligațiilor de plată a generat aplicarea dobânzii de întârziere în mărimea de 258462,23 lei, precizând în acest sens că, SA „Cercul din Chișinău”, înlocuit în proces cu succesorul în drepturi, nu și-a onorat în modul corespunzător obligațiile contractuale, iar prin neachitarea în termen a sumelor facturate pentru energia termică livrată, s-a format dobânda de întârziere.

SA „Cercul din Chișinău” nu a achitat facturile în termen și a acumulat o datorie

în mărime de 586373,58 lei, iar lipsa mijloacelor bănești la debitor pentru achitarea datoriei nu reprezintă temei de eliberare de la achitarea acestora.

Prin hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 17 august 2017, acțiunea înaintată de ÎS „Cercul din Chișinău” a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13 august 2018, a fost casată hotărârea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 17 august 2017 și restituită cauza spre rejudecare în prima instanță.

Prin Hotărârea Guvernului nr.279 din 30 martie 2018, a fost dispusă reorganizarea ÎS Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” prin absorbția SA „Cercul din Chișinău”.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 octombrie 2020, s-a dispus înlocuirea pârâtului SA „Cercul din Chișinău” cu succesorul în drepturi ÎS Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”.

Prin cererea concretizată din 09 octombrie 2020, SA „Termocom” în procedura falimentului a indicat în calitate de pârât ÎS Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert”, pledând pentru încasarea a dobânzii de întârziere pentru perioada 01 iulie 2008–31 iulie 2011 în mărime de 258462,23 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2020, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut că, în cazul în care în contract nu este stabilit un termen de achitare a datoriei ajunse la scadență, creditorul urmează să înainteze debitorului o somație cu privire la punerea în întârziere.

La caz, reclamantul SA „Termocom” în procedura falimentului nu a înaintat o somație către pârât cu privire la punerea în întârziere pentru perioada 01 iulie 2008-31 iulie 2011.

SA „Termocom” în procedura falimentului a remis o reclamație prin care a solicitat achitarea dobânzii de întârziere în sumă de 258462,23 lei în termen de 10 zile din data recepționării, abia la 20 august 2011.

Instanța de fond a conchis că, dobânda de întârziere urmează a fi încasată de la data punerii debitorului în întârziere, iar punerea debitorului în întârziere constă într-o manifestare de voință din partea creditorului prin care acesta pretinde executarea obligației unui debitor care tergiversează o executare ce mai este posibilă.

În speță, nu se atestă că în notele de plată transmise de către reclamant se indică în mod expres efectul de punere în întârziere, fapt ce denotă că prevederile art.617 alin.(4) Cod Civil (în vigoare până la data de 01.03.2019), sunt inaplicabile la caz.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 29 decembrie 2020, SA „Termocom” în procedura falimentului a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2020 și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021 s-a respins apelul declarat de SA „Termocom” în procedura falimentului și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2020.

La 21 octombrie 2021, SA „Termocom” în procedura falimentului a declarat recurs solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2021 și a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 decembrie 2020 și emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivare a invocat că, instanțele inferioare au soluționat în mod greșit cauza, neaplicând legea care trebuia aplicată.

Instanța de apel nu a analizat și nu a apreciat conținutul contractului și anume condițiile de achitare.

În factura de plată este indicat o dată limită de achitare a facturii pentru serviciul prestat și respectiv, în sensul art. 617 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019) la caz nu mai era necesară înaintarea unei notificări suplimentare privind punerea în întârziere, deoarece debitorul se afla deja în întârziere din ziua imediat următoare celei la care trebuia să efectueze plata.

Astfel, în speță sunt aplicabile prevederile art. 512, 513, 572, 603 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019).

ÎS Organizația Concertistică și de Impresariat „Moldova-Concert” nu a achitat în termen facturile pentru energia termică, astfel acumulând o datorie în mărime de 586373,58 lei față de SA „Termocom”, pentru care a fost calculată dobânda de întârziere în sumă de 258 462,23 lei.

Concluziile instanței de fond precum că, SA „Termocom” urma să includă și clauza contractuală privind încasarea dobânzilor de întârziere sunt în contradicție cu hotărârea Planului care prevede că, dobânda de întârziere pentru întârzierea executării obligațiilor pecuniare curge de drept, chiar dacă nu a fost stabilită prin contract.

Recurentul a invocat că, atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au oferit o cercetare multiaspectuală și complexă a cauzei, examinând superficial materialele cauzei.

Ca temei de drept, recurentul a invocat prevederile art.432 alin.(2) a) și b) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei 30 iunie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Recurentul a indicat că, decizia motivată a instanței de apel i-a fost adusă la cunoștință la 07 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal.

Respectiv, cererea de recurs declarată la 21 octombrie 2021, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 11 noiembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 16 noiembrie 2021, potrivit avizului de recepție de la fila dosarului 194 Vol. II.

Până la data examinării recursului intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Societatea pe Acțiuni „Termocom” în procedura falimentului.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Dumitru Mardari